

Uvod generalnega direktorja policije Stanislava Venigerja k predstavitvi poročila o delu policije v letu 2012

- novinarska konferenca Generalne policijske uprave, 10. april 2013 -

Ob vsakoletnem preseku minulega dela slovenskih policistov je generalni direktor policije vedno znova postavljen pred izziv, kako iz množice najrazličnejših dogodkov, operativnih uspehov, dobro opravljenih nalog, rešenih primerov, pa tudi skrbno izvedenih organizacijskih projektov in izboljšav, kako iz vse te množice statističnih grafikonov in tabel izbrati nekaj najbolj reprezentativnih ali vsaj najbolj zanimivih podatkov. Žal na tem mestu nimam možnosti oz. časa, da bi naštel vse koščke, ki sestavljajo sliko policijskega dela v preteklem letu in so, četudi morda manj v ospredju, pomembni za varnost ljudi. V upanju, da si boste sami v miru in v celoti prebrali naše letno poročilo, mi torej dovolite, da **izpostavim zgolj nekaj dejavnikov**, ki so lani najbolj vplivali na naše delo, in nato **predstavim še najvidnejše trende pri zagotavljanju varnosti**, ki jih državljanji v svojem vsakdanjem življenju najbolj občutijo, in sicer na področju kriminalitete in prometne varnosti.

Kako je torej leto 2012 zaznamovalo policijo? Že v začetku leta nas je **javnofinančna kriza s kleščanjem sredstev prisilila v določene organizacijske reze** in druge težke odločitve, vključno z **upokojitvami** in poseganjem v že pridobljene pravice zaposlenih. S t. i. projektom **Kaskade** smo poskušali zmanjšati število uslužbencev, ki opravljajo naloge administrativne narave na državni in regionalni ravni, ter povečati število uslužbencev, ki opravljajo operativne naloge na regionalni in lokalni ravni. V prvem polletju je bila zelo **odmevna tudi stavka javnega sektorja**. Pridružila sta se ji **policijska sindikata, s katerima smo vodili intenzivna pogajanja in nazadnje dosegli podpis sporazuma in kolektivno pogodbo za policiste**. Vseskozi pa smo si v vodstvu aktivno prizadevali, da bi bili varčevalni ukrepi za naše zaposlene čim manj drastični in da bi poiskali rešitve, ki bi bile v danih okvirih čim bolj optimalne.

Seveda ob pogledu na lansko leto ne moremo mimo **številnih protestov in množičnih nasilnih izgrediv** na nekaterih od njih, ko smo se morali v policiji maksimalno angažirati, da smo zagotovili varnost vseh udeležencev. **Sodelovali smo pri varovanju kar 87 protestnih shodov** po vsej Sloveniji! Lahko rečem, da smo to preizkušnjo uspešno prestali. Vse izgrede smo strokovno, učinkovito in zakonito obvladali, ob tem pa ohranili zaupanje slovenske javnosti. Policisti se namreč niso izneverili pričakovanju ljudi, da bodo tudi v zaostrenih varnostnih situacijah hitro in odločno zavarovali njihova življenja in premoženje. Na ta način smo zagotavljali ustavno pravico državljanov do javnega izražanja, pri čemer sem vesel, da je večina udeležencev na kasnejših shodih že upoštevala naše pozive k strpnemu in mirnemu izražanju stališč.

Tudi v splošnem smo lahko izjemno **ponosni na rezultate** dela slovenske policije, saj so, kljub vsem naštetim oteževalnim okoliščinam, zelo dobri! Eden od kazalnikov, denimo, so **pritožbe zoper postopke policistov, in teh je bilo za skoraj četrtno manj kot v preteklih letih**. A še bolj kot to so povedni statistični podatki na glavnih področjih policijskega dela, kot so **zagotavljanje prometne varnosti, javnega reda in miru, varovanje meje ter odkrivanje in preprečevanje kriminalitete**.

Pri slednji je bilo v času vsesplošne krize prioriteto predvsem **odkrivanje finančnih malverzacij**. Kako pereča so **gospodarska kazniva dejanja**, pove že podatek, da smo **obravnavali skoraj enako število obravnavanih kaznivih dejanj** kot leto poprej, pri čemer pa je **škoda, ki so jo povzročili njihovi storilci, narasla s 176 (v letu 2011) na kar 449 milijonov evrov** (v letu 2012) - se pravi skoraj pol milijarde evrov! Podatek o škodi kaže, da je policija na pravi poti v boju proti resni gospodarski kriminaliteti bo z njim odločno nadaljevala. Tudi **na področju finančnih preiskav so kriminalisti opravili za petino več preiskav**.

V zvezi s tem moram omeniti dva pomembna dokumenta, ki bosta pomembna za naše delo. In sicer smo lani **sprejeli strategijo** za obvladovanje gospodarske kriminalitete v državi in **resolucijo o nacionalnem programu za preprečevanje in zatiranja kriminalitete do leta 2016**. Osnovni cilj resolucije je stalno in dolgotrajno zagotavljanje varnosti vseh prebivalcev v Sloveniji, zato njeno temeljno načelo temelji na preventivnem delovanju, in ne na represiji. Poseben poudarek daje resolucija odvzemu premoženjske koristi in opredeljuje koncept obveščevalno vodene policijske dejavnosti.

Uvajali smo **nove pristope dela**, na primer **pri računalniškem preiskovanju**. Bolj dejavni smo bili tudi na področju **organizirane kriminalitete**, kjer je policija obravnavala **več kot 500 obravnavanih kaznivih dejanj in več kot 200 ovadenih oseb** za ta kazniva dejanja, kar je precejšen porast glede na leto pred tem (ko je obravnavala 318 teh kaznivih dejanj in ovadila 129 osumljencev). Po sedmih letih preiskovanja smo marca lani uspešno izvedli **zaključno akcijo v zvezi z ropom banke SKB iz 2005** in ob vsem tem z dobrim mednarodnim sodelovanjem preiskali še številne druge rope finančnih ustanov in zlatarn; v maju 2012 pa smo zaključili najobširnejšo mednarodno preiskavo organizirane kriminalitete v zgodovini samostojne Slovenije. Preiskali smo tudi **vse najhujše krvne delikte**, kljub zgostitvam teh dejanj v sredini prejšnjega leta.

Na področju prometne varnosti pa se lahko pohvalimo, da je bila **prometna varnost v državi najboljša v zadnjih dvajsetih letih!** Število mrtvih v prometnih nesrečah se je namreč v primerjavi z letom prej **zmanjšalo za 7,8 %**, saj je umrlo 130 oseb (to je 11 manj kot leta 2011). Prav tako se je **zmanjšalo število hudo in lažje telesno poškodovanih v prometnih nesrečah**. Seveda se boste strinjali, da je tudi »manj smrtnih žrtev« še vedno preveč. Zato je policije vse svoje sile usmerjala v odkrivanje in preprečevanje najpogostejših dejavnikov, ki prispevajo k nastanku najhujših prometnih nesreč (neprilagojena hitrost, vožnja pod vplivom alkohola, neuporaba varnostnih pasov). Ker pa se je **za kar 14,4 odstotne točke povečal delež alkoholiziranih povzročiteljev smrtnih prometnih nesreč**, bo treba temu področju v prihodnje nameniti še več pozornosti.

Statistični podatki za leto 2012 tudi kažejo, da so **policisti pri nadzoru cestnega prometa ugotovili za četrtno manj kršitev, zmanjšalo se je število pridržanj, odvzemov vozniških dovoljenj in zasegov motornih vozil**. Opisano zmanjšanje pripisujemo delno večjemu spoštovanju predpisov pri udeležencih v prometu, predvsem pa septembrskim spremembam prometne zakonodaje, ki je predpisala strožje pogoje za zaseg vozila in pridržanje voznika. Policisti so si tudi prizadevali za kakovostnejšo in proaktivno obravnavo kršitev. Vsakodnevno so namreč izvajali ukrepe predvsem tam in takrat, ko je to najbolj potrebno, jih sproti prilagajali razmeram in ob tem izvedli še številne poostrene nadzore prometa na nekaterih ključnih področjih, ki so navedena v predlogu resolucije o nacionalnem programu prometne varnosti za obdobje od 2012 do 2021. Poseben poudarek so denimo namenili **nadzoru avtocestnega prometa po novi metodologiji Pegaz**, saj so avtoceste, kjer poteka celoten tranzit skozi državo, postale zanimive tudi za storilce kaznivih dejanj. Nenazadnje pa ocenjujem, da je **dobro stanje na področju prometa tudi rezultat preventivnega dela policije**, ki je v veliki meri usmerjeno v zagotavljanje varnosti šibkejših udeležencev v prometu. **4.565 preventivnih aktivnosti policistov prometnikov** je dovolj zgovoren dokaz, da policisti že dolgo niso več zgolj »inkasanti«, ampak da poleg represivnih ukrepov državljane tudi opozarjajo ter jim svetujejo in pomagajo!

Preden zaključim in predam besedo kolegoma iz uprav uniformirane in kriminalistične policije, ki vam bosta nekoliko podrobneje predstavila delo policije v lanskem letu na teh in nekaterih drugih področjih, želim le še poudariti, da je **slovenska policija svojim državljanom v lanskem letu uspela zagotavljati visoko raven varnosti**. To bo vedno naša prioriteta! Seveda pa bo ohranjanje tega visokega nivoja in dosedanjih standardov zagotavljanja varnosti spričo pomanjkanja finančnih sredstev za policijo zagotovo velik izziv.

Prilagoditi se bo treba novim, zahtevnejšim situacijam in okoliščinam. Delovanje slovenske policije bomo zato morali optimizirati. **Z razpoložljivimi kadri in sredstvi bomo morali postati maksimalno učinkoviti.** Že lani smo veliko truda namenili **izboljšanju delovnih procesov in klime v policiji, krepitvi osebnostne in organizacijske integritete ter psihološki pomoči in podpori zaposlenim.** Tudi v prihodnje si bomo prizadevali za dobre medsebojne odnose v kolektivih in nadaljevali z zmanjševanjem administrativne obremenjenosti delavcev, z zagotavljanjem zdravja in varnosti pri delu ter z zaščito policistov pred napadi, šikaniranjem, grožnjami ali kadar so v sodnih postopkih.

Dobre temelje za še boljše delo v prihodnosti smo si zagotovo postavili z **novi policijsko zakonodajo.** Lani smo namreč ob sodelovanju strokovnjakov z notranjega ministrstva dokončali celovito prenovu, začeto že leta 2009, in pridobili trenutno še »sveža« Zakon o nalogah in pooblastilih policije ter Zakon o organiziranosti in delu v policiji. S pomočjo nove policijske zakonodaje, ki **policijskim upravam in postajam daje več samostojnosti, se bo policija lahko še bolj približala lokalnemu okolju.** Med drugim zakona prinašata določene spremembe tudi na področju zagotavljanja javnega reda in miru, zaradi česar bomo, upam, lahko **učinkovitejši pri zmanjševanju nasilja in vandalizma na športnih prireditvah.** Na področju varovanja državne meje pa se **bomo morali prilagoditi predvidenemu vstopu sosednje Hrvaške v Evropsko unijo in ukinitvi carinske kontrole.** V zvezi s tem sta se slovenska in hrvaška policija lani že dogovorili za **uvvedbo skupne mejne kontrole,** ki bo pripomogla k intenzivnejšemu čezmejnemu sodelovanju, optimalni izrabi kadrovskih virov, predvsem pa bo prehajanje meje za državljane hitrejše in bolj enostavno. Še boljše storitve prebivalcem naše države pa bomo lahko zagotavljali tudi z **razširitvijo** doslej pilotskega projekta **Mobilna policijska postaja na vse policijske uprave** in uresničevanjem lani pripravljene **nove strategije policijskega dela v skupnosti.** Zavedamo se, da je treba še naprej krepiti odprtost in javnost delovanja policije. Varnost je namreč naša skupna dobrina in svojega dela si ne predstavljamo več brez pomoči in sodelovanja državljanov.

Spoštovani, zavedamo se, da zaupanje ljudi v policijo s sabo prinaša tudi veliko odgovornost. Fraza, da smo policisti v službi državljanov, zato ne sme nikoli postati prazna floskula.